

EL TEATRE CATALÀ

Any I : Núm. 13
25 de Maig 1912

20 cénts.

LYDA BORELLI en «Salomé»

Vuité folletí de 16 pa-
gines de DON GON-
ZALO O L'ORGULL
DEL GEC i primer de
16 pàgines d'EL GRAN
: ALEIX :

EL TEATRE CATALÀ

— REVISTA SETMANAL ILUSTRADA —

EXTENSA INFORMACIÓ GRÀFICA I LITERÀRIA DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA
TEATRE CASTELLÀ : TEATRE EXTRANJER

20 PÀGINES DE TEXT

DE LES PRIMERES FIRMES DE CATALUNYA

32 PÀGINES DE FOLLETÍ

DE LES OBRES TEATRALS DE MÉS ÈXIT

— PRESENTACIÓ EXPLÈNDIDA —

PAPER COUXÉ :: NOMBROSOS GRAVATS :: TIRATGE EXCELENT

EL TEATRE CATALÀ es la millor revista que a Catalunya s'ha publicat dintre'l seu caràcter i condicions econòmiques

Surt els dissabtes : Número solt: 20 cèntims : Suscripció: 3 pessetes trimestre

Administració: PORTAFERRIÇA, 17, LLIBRERÍA ■ BARCELONA

EL TEATRE CATALÀ

ANY I

BARCELONA : 25 MAIG 1912

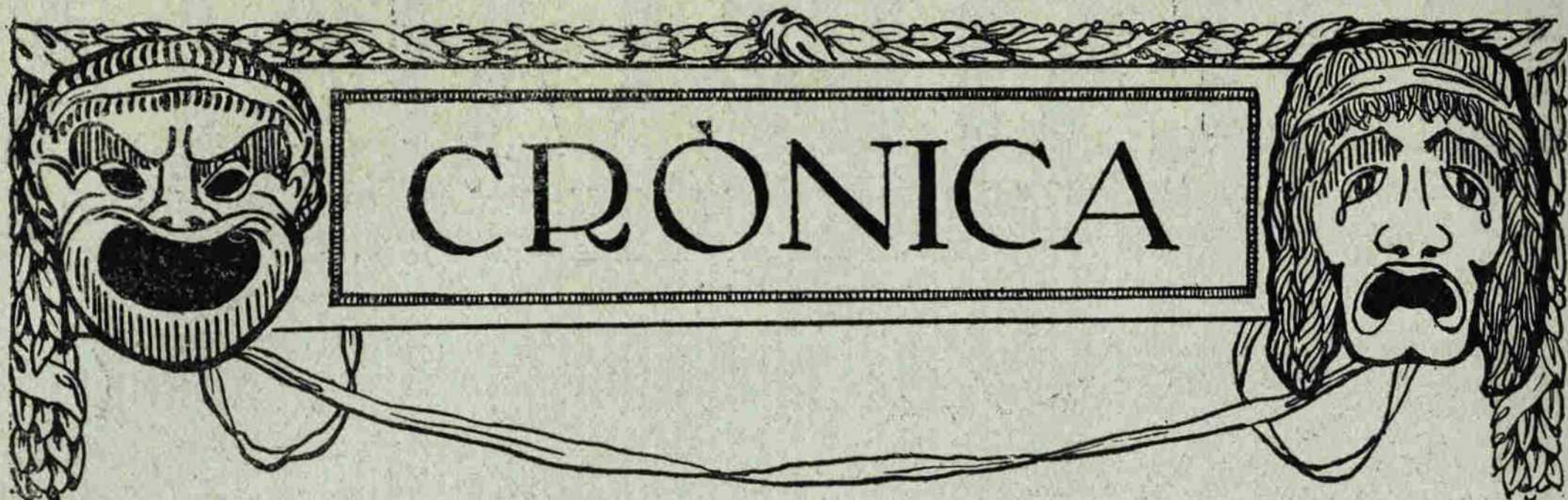
NÚM. 13

A. JOARIZTI

PILAR SANTOLARIA, notable dama jove de la companyia del teatre Principal

Fot. Amadeo

S'ACABA, a la bona de Deu, la temporada del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans i ens deixa com a herència, entre moltes coses bones, barrejades amb bastantes de dolentes, un capital d'ensenyances, amb temes que's presten a llarga i fonda meditació. A tot atendrem degudament, que la nostra missió no es pas la única de ressenyar pintorescament lo extern del nostre teatre. El Teatre Català té una ànima, i nosaltres, que'n volem ser un fidel reflexe, i a la vegada un porta-veu dels desitjos i aspiracions dels devots de la nostra escena, estem més obligats que ningú a analitzar la situació actual del Teatre de Catalunya, i a cercar allà ont siguin els medis d'enfortir el seu organisme un bon xic anèmic. An aquesta tasca altruista i fervorosa podem dedicar-nos-hi tranquils i amb consciència neta, sense que cap lligam ens tiranitzi ni cap favor rebut ens obligui a mentir o a callar, al menys, la nostra opinió.

El nostre entusiasme per l'obra del Sindicat, entusiasme saturat del més exemplar desinterès, ha estat gran, i en són prova evident les planes d'aquesta Revista; amb gust ens havem dedicat al seu enaltiment i defensa, perquè, fanàtics convençuts de la vida del nostre teatre, que ha de ser, amb el temps, esplèndida i ufanosa, vèiem en la novella agrupació d'Autors catalans un medi eficacíssim d'assolir ben aviat la realització dels nostres ideals. Ni més ni menys: som sanament optimistes i a casa nostra hi bat el sol tot el dia; som tot joia i claror, i el nostre enamorament per l'Art dramàtic de Catalunya es tant intens que tots els afanys els dediquem per complert a servir l'amor de la nostra ànima.

De tot lleurà parlar-ne, però avui devem

recullir el desengany, la decepció que ha produït per tot Catalunya la notícia de que, definitivament, el Sindicat d'Autors dramàtics catalans desistia, per aquest any al menys, d'efectuar aquelles excursions per les comarques catalanes que tant entusiasme despertaren i que constituïen un dels plans fonamentals del Sindicat.

Es clar que l'empresa del teatre de Catalunya tindrà les seves raons, i raons de pes, segurament, per haver desistit d'un projecte amb tant afany cobejat; però en l'esperit de tots està la convicció de que, deixant de realitzar aqueixes campanyes d'expansió del nostre teatre per Catalunya, s'ha perdut una oportunitat pera guanyar adeptes a la noble causa i aixecar entusiasmes per tot arreu, que haurien vingut a donar espiritualitat i sava catalana al teatre renaixent. Si el públic de Barcelona, fins ni aquell coratjós estol catalanista, no ha omplert el teatre de Catalunya, calia provar si a fòra de la capital catalana's trobava aquell caliu d'amor que era precis pera vivificar l'obra patriòtica, i a veure si s'abrandava fins a abusar els cors de tots els fills de Catalunya. Els actors de la Companyia del Sindicat, que tots ells han recorregut les poblacions catalanes, ara hi haurien anat ungits com si fossin sacerdots d'una religió, i les obres dels nostres dramaturgs haurien tingut el valor de coses sagrades, i tots plegats, autors, comedians i públic, fosos en un mateix ideal, haurien corregut de cap a cap les encontrades de la nostra patria, i per poc profitosa que s'hagués presentat la campanya, alguna llevor hauria germinat i produït fruits ben aviat. No hi ha dubte que la companyia del Sindicat, destinada a aital missió, no s'havia de limitar a la representació de les obres estrenades aquesta

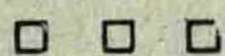
temporada, sinó que havia de reproduir les que ja són una vibrant apelació a l'entusiasme i admiració de les multituds.

Tot així s'ha perdut ara; però volem estar segurs de que l'any vinent ja no tindrà aplaçament explicable lo que creiem del tot necessari, com estem segurs, al mateix temps de que l'experiencia de les

coses passades enguany ha de ser la norma de conducta pera la vinenta temporada.

Qui més fassi pel Teatre Català més incondicional ens trobarà a nosaltres, que, forts en el nostre desinterès i en la nostra independència, no es fàcil siguem enduts pel torb de les coses improvitzades.

X.

AUGUST STRINDBERG

Senyor Director de EL TEATRE CATALÀ
Distingit senyor i amic:

Me demana unes quartilles d'homenatge a l'August Strindberg, qui s'ha mort. Unes quartilles de crítica, d'estudi raonat, d'anàlisi detingut, no les hi puc pas fer. No tinc temps lliure ni'm puc documentar. No puc fer-ho i'm dol, puix era jo un entusiasta admirador del gran home, del *gran boig*, com molts digueren i cregueren.

Si li serveixen unes quantes ratlles d'homenatge, aquí les té. Jo les hi envió no sols en nom meu, sinó en nom de tots aquells qui saben apreciar, com a suprema qualitat en els homes, l'esperit de justícia pura i de moralitat senzilla, que resplendeix en totes les obres de dit autor. Autor dramàtic i no-

velista, d'un estil nerviós, brutal i fins a voltes ofensiu, l'Strindberg brilla entre tots els pensadors i artistes moderns per la seva sinceritat i la seva *exaltació modernista*. Ningú com ell ha odiat els vells ídols; ningú com ell ha combatut tota mena de prejudicis socials i morals. L'Strindberg fins s'atreví a *parlar mal* de Shakespeare i a dir coses molt justes i molt iròniques de l'*Hamlet*.

L'August Strindberg, que era un gran escèptic quan girava els ulls enrera i quan mirava al present, treballava amb sincer entusiasme pera mellorar el pervindre. Les seves obres fan sang; ens escruixeix la seva sàtira destructora. No respectava a ningú; no respectava res. Pera l'Strindberg tot lo vell, tot lo passat era mort, tot pudrit i inútil: homes, coses, religions, moral, política, ciencia, historia, tot cadavres que sols mereixen esser enterrats, pera que'ls cucs se'ls mengin i les arrels d'arbres i plantes nous se'ls xuclin. Sols pera això serveixen els cadavres, fins els cadavres qui foren en vida homes i institucions transcendents.

Era l'home qui mirava endavant, endavant sempre; l'home progressiu, lluitador, d'una sola fe: la fe del demà. L'August Strindberg ha sigut en vida un excels revolucionari, potser el més gran revolucionari qui ha viscut, perquè ell no creia en res d'ahir, ni en res d'avui: sols creia un xic en lo de demà.

I es per això que jo admirava a l'Strindberg entre'ls grans homes del món; perquè a mi també m'agrada mirar endavant, endavant sempre; perquè jo també la sento un xic la passió fonamental que il·lumina la vida i l'obra de l'August Strindberg.

EMILI TINTORER

TEATRE EXTRANGER

BARCELONA

Novetats. — Apart se parla de la personalitat de la Lyda Borelli com a dòna i com a artista. Aquí no més podem donar informació de les obres que ve representant i de la forma com les representen ella i la seva companyia.

Lyda Borelli, decididament, es més actriu tràgica que còmica. En *Il bosco sacro* triomfa perquè dintre'l caràcter coquet i desinvolt de la protagonista hi ha un ànima punxant, gairebé cínica.

En *La donna nuda*, de Bataille, es aont se'ns manifestà per primera vegada amb les seves grans condicions d'actriu dramàtica.

Un pintor, Barnier, poc després d'haver obtingut una medalla d'or i d'haver-se fet un nom, saltant de la miseria a l'opulència, va casar-se amb la seva model, Lolette.

Al canviar la seva posició, Barnier se relaciona amb l'alta societat i's fa amic de la princesa del Chabran. Lolette els sorprèn dues vegades a soles... i després de protestar d'aquesta amistat del seu marit amb la princesa, se sent mancada de forces pera sostenir una lluita que s'eternitzaria, i demana el divorci.

Al darrer acte la princesa Chabran s'ha divorciat i's casa amb Bernier. I Lolette, a qui ha visitat un antic amic, també pintor, se decideix a acceptar novament els oferiments d'aquest.

L'obra es feble, malgrat esser tota ella feta amb una habilitat d'home de teatre que arriba a sorprendre. Sols per aquesta habilitat l'obra complagué al públic.

Per aquesta habilitat i per l'interpretació que la Borelli dona a la protagonista, en la qual arriba a les més altes cimes de la perfecció. Veritat, art, estudi són les dots d'aquesta brillant actriu, que s'ha col·locat en lloc preeminent malgrat la seva joventut.

El dimars posà en escena *Salomé*. L'expectació despertada per l'interpretació que la Borelli pogué donar an aquesta obra era grandíssima. Però la seva figura s'avé tant amb el tipus de la filla d'Herodíes, tal com ens la presentà Oscar Wilde, que no pot desitjar-se ja encarnació més sublim d'una ficció.

Vegi-s lo que un diari local deia d'aquesta representació de *Salomé* l'endemà d'haver tingut lloc:

«
Su cuerpo — el de Lyda Borelli — alto, delgado, flexible, tiene majestad, belleza y gracia. Su cara, de facciones fuertemente pronunciadas, sirve de marco a unos ojos grandes, expresivos, luminosos, que reflejan como si fueran dos gran-

des espejos todos los estados anímicos de la actriz. Sus brazos largos y delgados, sus manos finas y blancas se agitan en movimientos angulosos u ondulantes, secos o dulces, mientras su cuerpo toma soberbias actitudes. Su voz, como un órgano maravilloso, tiene mil modalidades y es a capricho suave o dura, delicada o grave, y acaricia o hiere con mimosidades de balido corderil o rugidos de león rabioso.

En *Salomé* puede Lyda Borelli desplegar todo su talento y hacer brillar todas sus facultades. Y la artista se entrega absolutamente a su papel, lo vive tan intensamente, que la misma realidad no nos impresionaría más.

Cuando arde en deseos de tocar la piel blanca del profeta, de acariciar sus negros cabellos y de besar su boca, ¡cómo vibra suplicante y acariciadora, mimosa y tierna la voz de la Borelli! ¡Cómo ruge implacable cuando, ciega de despecho y vengativa, exige la cabeza del Precursor! ¡Qué contraste entre su fiera actitud de esos momentos y sus graciosas actitudes en la danza de los siete velos, llena de feminidad amable, atrayente y graciosa, con poses y gestos de bailarina experta! Porque Lyda Borelli, para dar una interpretación más completa a *Salomé*, ha debido estudiar una danza oriental como antes aprendiera un baile de carácter español para *La donna nuda*. Lyda Borelli tiene cuerpo de danzarina. Si no fuera una gran artista de la ficción pudiera haber sido una incomparable hija de Terpsícore, y haber llegado a la gloria exhibiendo su silueta finísima, agitando en movimientos rítmicos.

Lyda Borelli obtuvo ayer noche un gran triunfo. Su interpretación magistral convenció a los más severos y fué coronada por una gran ovación.»

Nosaltres haviem de dir lo mateix que'l nostre colega pera reflectir l'emoció sentida. I les paraules d'aquest són tant justes, que no hem pogut resistir la temptació de copiar-les.

MADRID

Comedia. — Les representacions de *Grand Guignol* italià que en Sainati i la Bella Starace donen en aquest teatre's veuen concorregudíssimes, havent despertat un interès extraordinari malgrat les discussions que a cada entreacte s'originen pel saló de descans.

El públic se queixa de tants horrors i tantes desgracies, mes quan se troba davant l'escenari, amb el teló enlaire i en presencia de la Bella Starace i el seu eminent espós, no's cansa d'aplaudir-los i victoriar-los, endut per les excelencies del seu art.

No ressenyem les obres que posen perquè gairebé totes les acabem de veure a Barcelona.

Consignem tant sols l'èxit de la companyia, que es unànimament celebrada pel públic de Madrid, el qual omple diàriament el teatre.

PARÍS

Els aconteixements de la setmana han sigut, indubtablement, la funció de despedida d'en Le Bargy, que's retira de la Comédie Française després de trenta un anys de serveis, i la «Festa de la boemia», organitzada pels estudiants del Barri Llatí.

En Le Bargy es considerat a França com al seu actor predilecte, i com a tal se l'estima, guardant-se-li una adhesió i uns respectes dels quals aquí no'n tenim la més petita idea. Ja no es precis dir, doncs, el brillant aspecte que presentava el teatre de la Comedia Francesa en l'ocasió de la despedida d'un dels seus més insignes pensionats. Tot París hi era, tributant entusiastes aplaudiments a tots els números del programa, que era extremadament nodrit. Tants foren els artistes que volgueren homenatjar a l'actor!

En Le Bargy representà tres actes, escullits de les obres preferides per l'actor, la companyia Guerrero-Mendoza va posar en escena *El antifaz*, de l'Eduard Marquina, la Sarah Bernhardt interpretà una escena de *Pelleas et Melisande*, le Cecilia Sorel, Monet-Sully, Tallonnier, Paul Numa, Sacha Guitry, Mme. Bartet, Mme. Leblanc-Mæterlink... tot lo millor del teatre francès desfilà per les taules de la casa de Molière; i en els intermedis cançons per l'Ivette Guilbert, Max Dearly, Mlle. Leconte, Mme. Croiza i Delafosse i dances per la Trouhanowa i en Bekeli.

La festa acabà ben avençada la matinada.

-- Els estudiants parisencs han sapigut organitzar una «Festa de la boemia» prodigiosa, plena d'encís, pintoresca, composada amb elements que per sí sols ja constituïen atractius.

Oportunament ja avençarem impressions sobre 'l programa; tot lo que poguessim dirne en el curt espai de que disposem es poc pera donar un reflexe de l'animada festa, que fou un devassall d'alegria i de joventut. Tots els artistes que valen quelcom i que aquell dia's trobaven a París se brindaren graciosament a donar un lluïment a l'acte, prenent-hi part. Hi hagué de tot: teatre, recitat de poemes, cançons, música, dances per la Cleo de Merode, cavalcades, i per fi un esplèndid, un meravellós ball, en el qual l'habillament *boemi* era obligat.

— Avui se celebrarà al teatre Gymnase el tercer *Samedi de Madame*, baix el següent programa:

La gentil Ivette Guilbert se farà escoltar en ses *Llegendes d'aurades*; ballarà i cantarà velles cançons del segle XVII, dirà alguns couplets anglesos i acabarà amb tres cançons de Richepin, Sammes i Laforgue, poetes contemporanis tots tres.

Ademés, Mlle. Virginia Brooks cantarà cançons cèlebres de Miarka, i els nois de l'Escola de la Cançó rondes antigues. La *Société des Concerts d'Autrefois* hi prestarà encara el seu concurs amb el ballet de l'*Europe galante*, de Campra, i una *suite* de Bach pera sextet d'instruments antics (clavicímbol, viola d'amor, violoncel·lo, contrabaix, flauta i oboe d'amor).

— *Le feu de la Saint-Jean*, comedia en tres actes de Frantz Tonson i Ferràn Wicheler, estrenada al teatre de la Renaissance, no es una obra definitiva ni els autors s'han proposat en ella solucionar cap problema ni fer la dissecció de cap motiu altament passional. Es una comedia a la moda, frèvola, lleugera, elegant, florida de llenguatge, de tipus *bonicament* dibuixats, que distreu i emociona lleugerament, sense que 'ls nostres sentits ne rebin una sotragada forta.

El títol de la comedia queda justificat en el tercer acte, aont, en una decoració de platja mediterrània, se veuen al lluny, enllà, les montanyes, els focs de Sant Joan, que cremen uns moments pera no deixar res més que cendres, com si's volgués simbolitzar l'amor que torna a sentir una hermosa actriu parisenca, l'heroïna de la comedia, per un jove autor belga.

Molts aplaudiments, sobre tot a les senyoretes Mecard, Delmar, Charmal i Dastry, que donaren lluïment als seus papers.

— El Teatre d'Idees, fundat per Mme. Slatof, ha donat al teatre Michel una representació de l'obra en un acte de Lidia Martial *L'ideal d'Irene*. Es una obra altament atraienta, que revela en la seva autora un talent no molt comú i un coneixement pregon de l'ànima humana.

El drama passa entre quatre personatges: l'avia, la mare i les dues filles d'aquesta, Irene i Lucila. L'avia simbolitza el passat; la mare, el present, amb els dolorosos problemes que ofereix; i Irene, el pervindre, que ella traça en un somni de noblesa i d'abnegació. La seva germana gran, Lucila, li confessa que va a ser mare per segona vegada, i que per segona vegada també el pare l'abandona amb el seu fill, com ho havia fet en la primera. D'aquí fins al final el drama entra ja en terreny doctrinari, francament feminista, si be cal confessar que la traça de l'escriptora salva els obstacles que la tendència de l'obra podria trobar en l'ànima del espectador hostil o imparcial.

LONDRES

Com ja vàrem anunciar en un dels primers números, s'ha obert a Earl's Court una exposició que es una curiosa i fidel reproducció d'una ciutat anglesa en el segle XVI, de l'època d'en Shakespeare.

Hi ha reconstituïda la famosa sala del Globe, ont el geni feia de modest comediant; en aqueix lloc s'hi donen, tres vegades cada dia, representacions d'obres del mestre.

Al costat del Globe se'ns ha reproduït també el teatre de la Fortuna, ont cada dia s'hi executen ballets. Hi ha espectació per veure el gran espectacle de la reproducció del famós banquet ofert per la reina Isabel al duc d'Alençon.

Moltes altres coses hi ha en aqueixa exposició que la fan altament interessant.

— Fou un espectacle esplèndid la festa de caritat celebrada a favor de les víctimes del naufragi del *Titanic*, en el Covent Garden, en presencia de les persones reials.

El *clou* de la festa fou la cooperació de la Sarah Bernhardt que realitzà un viatge-llampec; o sinó, vegi-s: sortí de casa seva a les tres de la matinada, en automòbil, en direcció a Calais, pera embarcar cap a Londres, ont hi arribà a dos quarts de quatre de la tarda. Des del port, la gran tràgica anà directament al teatre, entra immediatament en escena, i acabat el seu altruista i pietós comès, se'n torna a París, ont hi arriba l'endemà dematí; esmorza, i s'en va a ensajar tot seguit al seu teatre.

BERLÍN

S'ha fundat una societat que amb el nom de «Teatre Experimental» se proposa representar únicament obres inèdites d'autors desconeguts, celebrant, al mateix temps, sessions pera discutir les produccions o altres assumptes relacionats amb el teatre.

— S'ha aixecat entre totes les classes socials un gran moviment de protesta contra l'extensió dels

cinematografs. La protesta té per principal fonament el perill d'alguns espectacles cinematogràfics, evidentment immorals i malsans, poc propis pera cooperar a l'educació de la joventut. Aquesta protesta es secundada per totes les empreses teatrals que en el cinematograf hi tenen un veritable enemic que'ls perjudica, i an ella s'hi han ajuntat gran nombre d'escriptors, actors, homes de ciencia, en fi, tota l'Alemanya intel·lectual, pera estudiar la qüestió i indicar al govern les mides que consideren deuen pendre-s pera evitar una abusiva expansió del cinematograf.

VERSALLES

El teatre ambulant Gémier donarà avui dissabte

la seva primera representació en aqueixa ciutat. L'obra escullida es *L'Arlesiana*, amb el concurs de la notable orquestra Colonne.

MUNICH

Al Schauspielhaus s'ha donat amb èxit mitjà la comedia *El bosc dels Sants*, de Sandek i Halm, que ha estat representada en cinquanta teatres alemanys.

FRANKFORT

S'ha estrenat amb èxit delirant el drama de tendències socials *Els que viuen en les ombres*, qual acció passa en el món proletari.

EN HONOR D'EN JOAN MARAGALL

A Joventut Nacionalista celebrà el diumenge passat, tal com anunciavem en nostre número anterior, una hermosa festa dedicada a la memoria del que fou excels poeta en Joan Maragall.

L'acte, que se celebrà al Palau de la Música Catalana, fou revestit de la solemnitat i de la serietat que la seva naturalesa imposava.

Començà la festa amb un notable i bell

parlament del gran prosista Joaquim Ruyra.

Aquest va esser un parlament de profunda bellesa sobre el poeta mort i la seva poesia. Viu en ell, a través de la paraula tendra i viva, primer l'imatge d'en Maragall, després l'esperit del mestre plorat; aquella intuïció i aquella repugnancia a l'anàlisi. « Les seves meditacions, — diu — més que a la capta de principis tiraven a contemplar l'intuïció i a gaudir-ne les derivacions i armonies. Quasi mai no argumentava: exposava simplement la seva idea; mes sabia fer-ho dins una gamma tal de

A LA FESTA CELEBRADA EN HONOR D'EN MARAGALL

Sra. Baró, Srta. Mestres i Sr. Tor en «Eridon i Amina»

bon sentit, d'honradesa i caritat i amb paraules tant frondoses de pensament, que s'apoderava tot seguit dels cors i de les intel·ligències.»

Després ve, dins d'aquests termes d'activitat d'en Maragall, l'arreplec d'aquelles

causes que'l feren orientador y director de l'opinió.

Segueix l'estudi de la personalitat del poeta, el poeta qui, segons el mot de la Bíblia parlant dels bons patriarques, feia savia atent a la presència del Senyor, i entenent la Religió i la Poesia d'una sola peça, entenía també que la Bellesa era un aspecte de la divinitat, i ell, el poeta, torna-veu del ritme de l'energia creadora. Així exercia l'art, amb un esperit de religiositat, rebent l'inspiració com una gràcia inestimable.

Parlà, finalment, de la vida. Ne feu breument l'història i després parlà de la seva santa mort, quan deia als seus: « Jo no vos deixo pas. No'm veureu, però seré sempre entre vosaltres... »; quan exclamava: « Deu meu, quina mort més dolça!... »

Ara ell sab si es cert — acabà dient, enmig de la fonda emoció del públic — allò que cantava en vida:

Oh poeta extasiat!...
hi ha un ressò de les cadences
de l'aucell d'ales immenses,
que nia en l'eternitat.

El públic, que havia escoltat el discurs de l'eminent autor de *Marines i boscatges* amb una atenció fonda i amb visible emoció, esclatà en un aplaudiment llarguíssim, amb el qual se premiava an en Ruyra la mercè que'ns feu de tornar viu en cos i en pensament i en esperit, per una estona entre nosaltres, al poeta plorat.

I encara tingué en Ruyra de sortir novament en públic, que volia homenatjar-lo en sa presència amb nous aplaudiments.

Acabada que fou l'ovació an en Ruyra, l'Adrià Gual llegí els *Goigs a la Verge de Nuria*. Aquella obra mestra d'en Maragall fou llegida d'una manera admirable, amb art i devoció exemplars.

Les estrofes inspiradíssimes de la cèlebre composició, els versos plens de sentit, com grans d'una gràciosa espiga, botien damunt del públic, emocionat davant del prodigi de la fonda poesia dels *Goigs*.

Un aplaudiment llarguíssim coronà la lectura, dedicat al poeta i an en Gual, el lector amorosíssim, que hagué novament de sortir a rebre més aplaudiments.

El notable actor Enric Giménez sortí a seguit, i llegí les poesies d'en Maragall *Excelsior* i *Cant als joves*, que foren rebudes amb grans aplaudiments.

En Josep Carner tancà aquest intermitg entre'ls discursos amb la lectura de la seva poesia *El llegat*.

Es una obra poètica de força i consistència superlatives, ont se canta el dol produït per la mort del poeta en versos armoniosíssims. Fou molt aplaudida.

A continuació en Joan Alcover, l'eminent poeta mallorquí, s'atancà a l'estrada y llegí el seu discurs; discurs ont canta, amb una prosa meravellosa i rica, la gloria del gran poeta mort.

En l'impossibilitat de poder extractar aquesta oració fervorosa de l'Alcover de manera que en l'extracte hi quedés part del seu encís, prescindim de fer-ho, i diem no més que una de les ovacions més fortes que ressonaren al Palau de la Música Catalana en aquella festa fou la tributada al gran poeta de les Mallorques.

L'acte va cloure-s amb la representació de l'idili de Goethe *Eridon i Amina*, esplèndidament traduït per en Maragall. I tenia un encís especial la petita gran obra, encarnada damunt d'un llit de fulles i al davant d'una cortina de vellut, sense altra gala escenogràfica que unes garlandes de flors.

L'Emilia Baró, la Ramona Mestres, en Capdevila i en Tor feren esclatar al públic en un devassall d'aplaudiments que semblava que no s'hagués d'estrancar mai. I heusaquí honorats alhora el gran Goethe i el gran Maragall.

* * *

La festa organitzada per la Joventut Nacionalista, doncs, tingué l'importància que devia tenir pera que fos honorat dignament el plorat autor de *Visions i cants*.

A l'entitat organitzadora, als escriptors i artistes que hi prengueren part, i al públic que amb la seva presència patentisà la seva admiració per en Maragall enviem l'enhorabona més cordial.

LYDA BORELLI

RA en la nit de l'*Ammiraglia*. Closa la cortina darrera les escenes del primer acte, el cronista, qui era posseït d'un cert encongiment, encaixà amb en Fabré i Oliver, el pulcre traductor, en el qui s'ajunten, ademés d'un talent claríssim, els atractius d'una exquisidesa i un do de gents admirables. I en Fabré i Oliver fou l'intelligent intermediari de la primera conversa entre la divina actriu i el qui ara us parla.

* * *

El *camerino* de Lyda té un aire escaient, ben femení, ben refinat. Les parets són cobertes per un llenç blanc festonat d'encaixos, per entre'ls quals serpeja una cinta polidament rosada, i sobre'l blanc del llenç unes caricatures i uns retrats de l'artista decoren graciosament la reduïda estança.

L'ambient el perfumen roses blanques, roses de sang, roses de foc.

Mamà Borelli ens reb.

L'actriu se cambià les robes. Una cortina ens separa del seu tocador, i percebim cla-

rament el fresseig d'un moure-s desinvolt, i ens encanta la clara expressió d'una veu dolça, com creada aposta pera parlar la llengua del Dant.

La veu de Lyda té un inatig com deù tenir-lo el sò d'un collar de perles blanques desgranat sobre una safata de cristall.

I quan apareix entre'ls plects del cortinatge, esvelta, nimbada d'or la seva testa, ivories

les carns dintre la blanca túnica, els ulls felins, ara blancs, ara verds, i els llavis rojos, s'admira ensem l'encís de sa bellesa i la puresa del seu art.

Lyda, ademés, parla graciosament la llengua del Quixot.

* * *

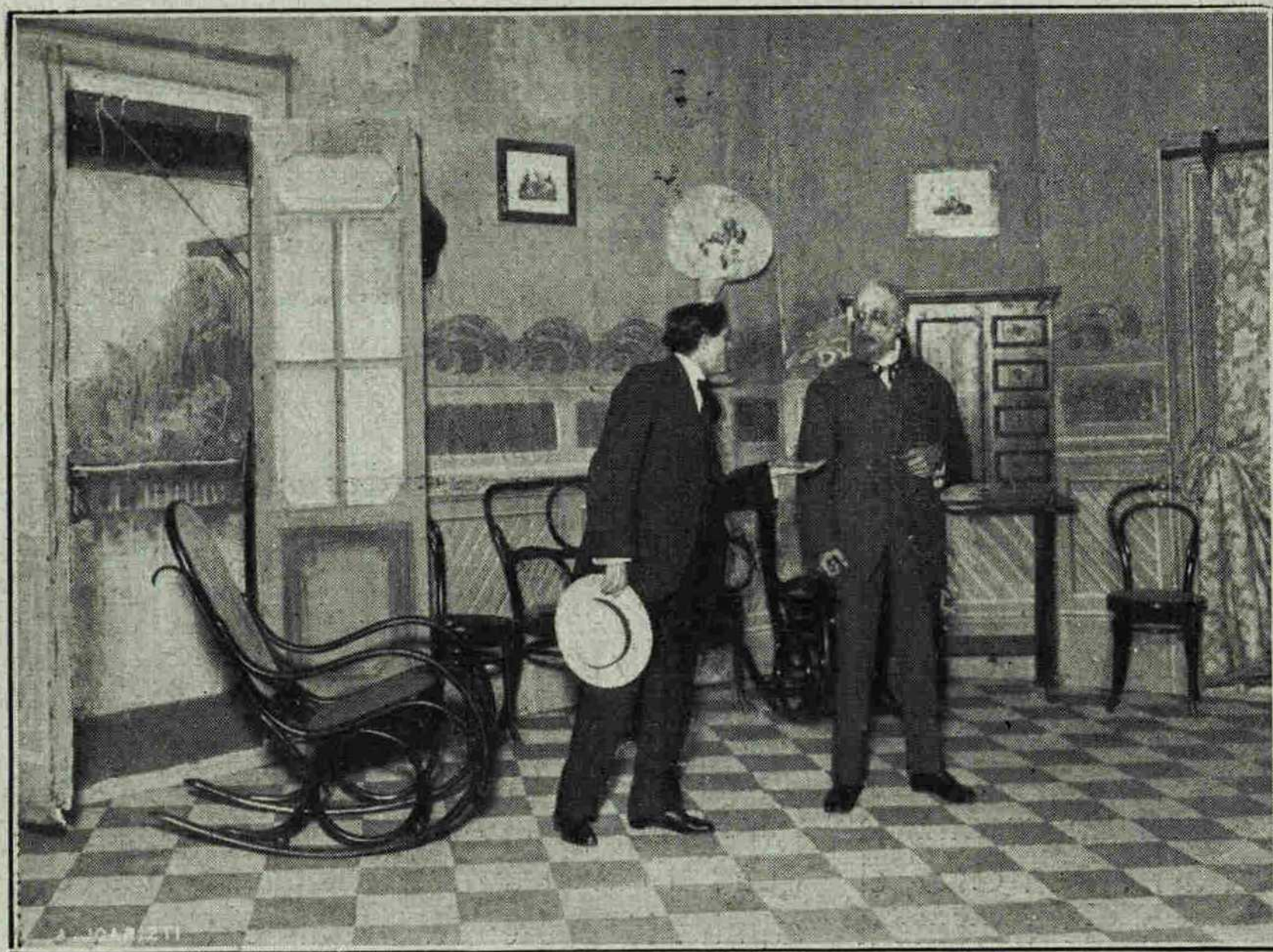
Jove, molt jove encara, per l'auriola que ha lograt conquerir-se, i absorvida comple-

tament per una vida agitada i gloriosa, l'excelsa actriu no ha pogut encara formar opinió sobre moltes coses.

De Barcelona, per exemple, sab dir-ne que es una gran ciutat, que té un aire de laboriositat i europeïsm que l'encanta i que, per les seves activitats, li recorda Gènova, Marsella... Entre Barcelona i Madrid hi

DESAMOR. — Una escena de la'cte prim

DESAMOR. — Una escena de l'acte segon : Srs. Bardem i Tor

Baró, Srta. Roldán, Srs. Borrás, Tor i Blanca

ha distingit una espiritualitat ben distinta, i un i l'altra li plauen, i en l'un i l'altra hi ha recullit els llores que ha sapigut mereix-s amb el seu talent i la seva força creadora.

El nostre públic li mereix un concepte molt elevat. — Comprèn molt be l'italià... — insinúa, i aquesta quasi admiració fa pensar que potser aquells altres públics de l'América del Sud, que foren

els primers en admirar-la fòra de la seva dolça Italia, no la compregueren prou. I altres públics d'Europa potser tampoc.

Entre les seves creacions no sent preferències, potser una certa predilecció pel drama, però treballa sempre amb la mateixa il·lusió, amb el mateix goig, amb la mateixa voluntat. En la seva terra, quan s'estima a un artista, — me diu — en totes les seves creacions se l'admira de la mateixa manera, i per això no ha arribat a adonar-se si fòra d'Italia ha obtingut més o menys èxit en determinades produccions...

— I del teatre català, en coneix quelcom?... — li pregunto, deixant-me portar per aquell egoisme tant nostre, i alhora tant sà.

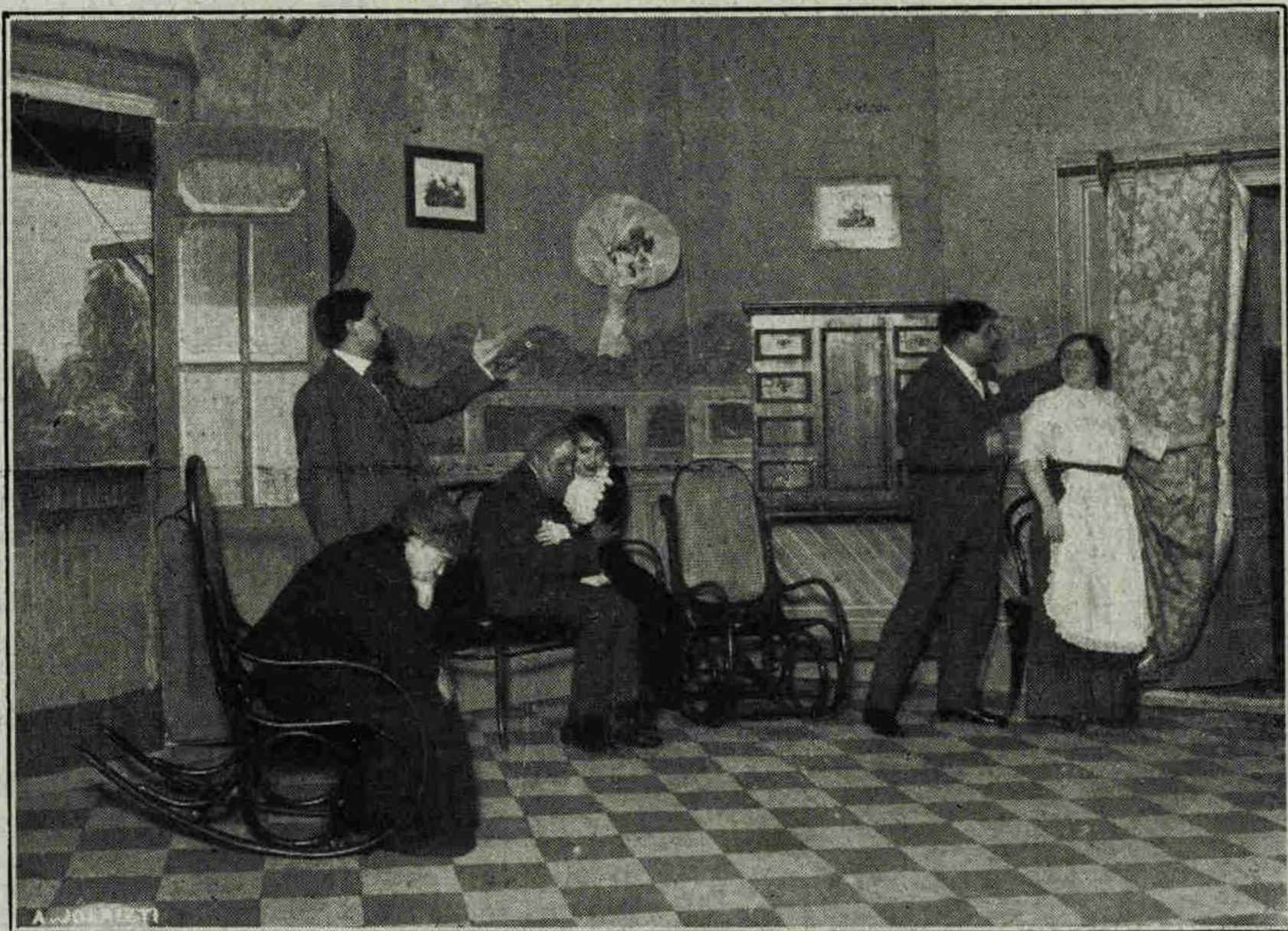
Del teatre català'n coneix poc.

Guimerà, Rusiñol són noms que a les seves orelles tenen el valor d'un Rostand, d'un Bataille... El concepte que li mereix es ben particular, sens dubte per la naturalesa de les obres que s'han traduït a la seva parla. El nostre teatre el considera propi pera companyies de tragedia, i, ademés, el veu tant local, tant típic, que ofereix les dificultats del teatre dels Quintero, pels qui desconeixen l'ambient que produí certs tipus, que feu viure certes passions, certs vicis...

— Però el nostre teatre — vaig apressar-me a replicar — no's compon solament d'en Guimerà i d'en Rusiñol; molt deu an aquests dos ingenis, però no es tot ell; entre'ls consagrats i volguts pel nostre poble hi ha encara l'Iglesias, en Gual; entre'ls joves, en Puig i Ferrer, en Creuher, l'Artís, en Morató, en Folch, algunes de les produccions dels quals be poden figurar, amb ventatja moltes vegades, al costat de forces obres que'ns importen companyies forasteres, i que a voltes ens cuidem d'importar nosaltres mateixos...

— Jove jo i jove el vostre teatre, no es extrany que no haguem encara arribat a conèixe-ns. Si un altre any torno potser ja podré parlar d'altra manera...

En aquest punt jo i el meu acompanyant vam despedir-nos de la simpàtica artista.

Escena final de l'obra : Sra. Roldán, Srs. Blanca i Tor, Sra. Baró, Sr. Borrás i Srta. Fremont

Haig de declarar amb tota franquesa que vaig separar-me amb recança de la seva amable companyia.

* * *

Ara Lyda se n'anirà a Italia a descansar un mes. A fi d'any empendrà una nova *tournee* per Amèrica i després... després no sab de cert encara si tornarà a Espanya...

No obstant, no vaig despedir-me'n definitivament. Tornarà.

A rivedersi.

PUCK

□ □ □

CONFERENCIES-AUDICIONS ORGANITZADES PER L'ATENEU ENCICLOPÈDIC POPULAR

EL diumenge passat tingué lloc al teatre Principal la primera de les tres conferencies-audicions que'l benemèrit A. E. P. ha organitzat amb la cooperació del nostre estimat amic, el notable mestre Joan B. Espadaler, i altres valiosos elements artístics.

La primera sessió, que's vegé concorregudíssima, anà dedicada al gran músic J. Sebastià Bach, la personalitat del qual fou estudiada amb gran consciència artística pel senyor Espadaler, qui sabé apojar la seva opinió amb la de notables comentaristes que cità, donant una gallarda mostra de la seva erudició en matèries musicals.

La figura d'en Bach prengué plasticitat a mida que'l celebrat músic català l'anava estudiant, fixant-se en detalls curiosos de la seva vida íntima, retreient anècdotes i explicant com se formà la seva gran personalitat artística.

L'Espadaler, mentres durà la seva conferència, tingué al públic suspès de la seva paraula, essent llargament ovacionat al finalitzar-la.

Després en Joan Frigola i en Marian Perelló, violinistes, i en Ricard Vives, pianista, interpretaren amb una justesa digna de tota mena d'alabances el «Concert en re menor», essent ovacionats llargament a l'acabar son treball exquisit.

DE LLEIDA

HOMENATGE A UN POETA

LLEIDA, l'històrica Ilerda, la vella ciutat del Segre, acaba de realitzar un d'aquells actes que perduren sempre en l'història dels pobles, honorant-los i enaltint-los davant de les futures generacions.

En un entusiàstic homenatge Lleida ha rendit, en la persona de l'íclit poeta fill d'aquesta terra don Magí Morera i Galicia, el tribut d'admiració que tots els pobles civilitzats deuen al Geni, a la Bellesa i a la Poesia.

Pera commemorar dignament aquest homenatge s'ha esculpit una làpida de marbre, aont, en lletres d'or, s'hi han fet perdurables aquests versos:

EL CAMPANAR DE LLEIDA

A dalt de la montanya que domina
l'hermosura dels termes lleidatans
s'aixeca un campanar fet per titans
o per homes de raça gegantina.

Quan guaita cap avall, l'aigua veïna
del riu li dona spill i l'horta encants;
i guaitant cap amunt, toca amb les mans
i conversa amb la lluna i la boirina.

Pugem-hi, doncs... L'escala cargolada
que als ulls dona mareig i al cor neguit,
sembla que estigui des del cel penjada;

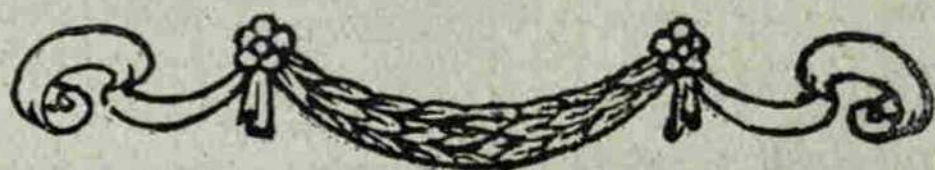
i amunt, amunt. Ja ets dalt! Ara, esperit,
si't sents d'àliga el cor pren revolada,
que ja ets a mitg camí de l'infinit!

MAGÍ MORERA I GALICIA

Aquesta làpida ha estat colocada al peu del campanar de la Catedral antiga (avui habilitada per caserna). Allà, entre'l sò estrident de les cornetes i el redoble sonor dels tambors, se mostrarà a les generacions futures, les quals llegiran amb emoció les estrofes del gran poeta que han fet vibrar tot un poble que aparentava atuit.

LLUÍS CASTELLÓ

Lleida, 18 Maig 1912

TEATRE CASTELLÀ

BARCELONA

Tívoli. — *Canto de Primavera* no es, tant mateix, tant dolent com feien suposar les notícies de Madrid. No descobreix res, no soluciona res, però fa matar l'estona, que ja es molt.

La música, del mestre Luna, es fins agradable en certs moments. Discreta, fàcil, conjumada amb unes notes d'aquí i unes d'allà, es agradable a l'orella, i el públic se l'empassa com un bescuit, y fins fa repetir algún número.

L'empresa ha presentat l'obra amb cert luxe, fent pintar decorat baratet, però d'efecte, i vestint l'obra amb bastanta propietat.

L'interpretació es lo millor. En Fernàndez i en Tejada hi estan graciosíssims. La Montoro, la Vidal i els demés, *fent les delícies del públic*. Què més pot desitjar-se, ara que ja comença a fer calor i al Tívoli aviat s'hi faran agradables les nits?

Novetats. — S'han publicat ja les llistes de companyia i repertori d'obres de les funcions que la notable companyia dramàtica Guerrero-Mendoza donarà en aquest teatre des del primer de Juny al 4 de Juliol vinents.

La companyia està formada, per orde alfabètic, per les senyores Blanco, Josefina; Bofill, Encarnació; Bueno, Matilde; Cancio, María; Gelabert, Hortensia; Giménez, Carme; Guerrero, María; Guevara, María Ll. de; Jiménez Aguirre, Milagros; Le-Bret, Aurora; León, Consol; Liquinano, Enriqueta P.; Riquelme, Sofía; Ruiz, Concepció; Salvador, Elena; Valentín, María. I pels senyors Allen-Perkins, Carles; Carsí, Felip; Cirera, Alfred; Codina, Víctor; Covisa, Salvador; Díaz, Manuel; Díaz de Mendoza, Ferran; González, Frederic; Guerrero, Ramon; Juste, Ricard; Martínez Tovar, Lluís; Medrano, Lluís; Mesejo, Emili; Montenegro, Ferran; Ortega, Francisco; Santa Ana, Rafel; Thuillier, Emili; Urquijo, Francisco.

Durant la temporada's posaran en escena les obres *La dama boba* (Lope de Vega), *La segona dama duende* (Ventura de la Vega), *Mancha que limpia* (J. Echegaray), *El desdén con el desdén* (Agustí de Moreto), *Locura de amor* (Tamayo Baus), *La zagala* (J. i S. Alvarez Quintero), *Doña María la Brava*, *En Flandes se ha puesto el sol*, *La alcaidesa de Pástrana* i *El rey trovador* (Eduard Marquina); *Primavera en otoño* (Martínez Sierra), *El ladrón* (Bernstein), *Cyrano de Bergerac* (Edmond Rostand), *El drama de los venenos* (Sardou), *La chocolaterita* (Paul Gavault), y s'estrenaran les següents:

El alcázar de las perlas, de Francisco Villaspesa; *Doña Desdenes*, de Manuel Linares Rivas; *Malvaloca*, de J. i S. Alvarez Quintero; *La marquesa Rosalinda*, de Ramon del Valle-Inclán; *Alma dormida*, de Gregori Martínez Sierra; *El aventurero*, de A. Capús, traduïda per Ricard Blasco; *El amigo Teddy*, de A. Rivoire y L. Bernard, traduïda per Antoni Palomero; *Los dos Pierrots*, de Edmond Rostand, traduïda per Ricard Catarineu, i una obra inèdita d'Eduard Marquina.

Nou. — També entrem de *Canto de Primavera*. Però aquí la cosa ja es més seria. Han pintat una decoració pera l'obra els senyors Moragas i Alarma i s'ha de veure, pera comparar-la amb les que's pinten per catorze rals a canvi del *bombo* als cartells.

Després s'ha de veure pera admirar el treball d'en Santpere i la Bailo, i els demés.

Canto de Primavera, al Nou, ja sembla una cosa de més empena.

MADRID

Lara. — El dissabte passat va celebrar-se en aquest teatre el benefici de la simpàtica actriu Mercès Pardo, amb un ple a vessar que respongué a l'admiració que'l públic madrileny sent per tant notable artista.

El programa era interessant: a les set de la tarda, en sessió *vermouth*, la comedia dels germans Quintero *El amor que pasa* i cançons per la gentil Goya. A les nou, en funció sencera, *El incierto porvenir*, estrena de l'entremés dels germans Quintero *Sábado sin sol*, el diàleg *Abuela y nieto*, i altra vegada la Goya.

L'estrena de *Sábado sin sol* constituí un èxit franc pels senyors Alvarez Quintero i el mestre Francesc Bravo, autor de la música que adorna l'obreta. Aquesta es d'aire andalús, i no cal dir com el públic celebrà les agudeses del diàleg i els acudits de que està curulla, que s'estalonen l'un a l'altre. Els autors sortiren a saludar al públic una pila de vegades, junt amb la beneficiada, que's distingí extraordinàriament en l'interpretació d'aquesta nova producció dels il·lustres autors de *El centenario*.

GRAN TEATRE DEL LICEU

IVENDRES de la setmana passada se reuní la Junta d'accionistes del nostre primer teatre líric, pera decidir quina proposició s'acceptava de les tres presentades pera optar a l'arrendament d'aquell teatre durant cinc anys.

Com que ho creiem d'interès, resumim les ofertes dels tres proposants:—Proposició firmada per Alfred Volpini, Abelard Guarner i Lluís del Castillo. Se comprometien dits senyors a donar 50 funcions d'òpera durant la temporada d'hivern i vint en la de primavera, mitjançant la subvenció de 2,785 pessetes per representació; comptaven amb la cooperació dels artistes de més fama i oferien l'estrena, al menys, d'una òpera per any, figurant entre les proposades, además de les espanyoles que puguin presentar-se, *Parsifal* i *Rienzi*, de Wagner; *Don Quijote* i *Ariane*, de Massenet; *Isabeau*, de Mascagni, *Figlia di Re*, d'Humperdink; *Fanciulla dei West*, de Puccini, i *Nerone*, de Boito.

Oferien, además, reformar orquestra, chors y balls, augmentant el personal, sobre tot en el cos coreogràfic, a l'objecte de poder donar representacions de ballets, contractant a l'efecte ballarines estrangeres.

S'obligaven, además, a donar funcions populars a preus reduïts i organitzar una festa de beneficència cada any, aixís com una tanda de trenta funcions durant la Quaresma amb companyies d'opereta italiana, francesa o vienesa, dramàtiques estrangeres o nacionals, grans balls d'espectacle o concerts instrumentals.

Pera aqueixas funcions sol·licitaven la subvenció de 1,500 pessetes per representació.

En una altra proposició, en Francisco Casanovas se comprometia a donar 50 representacions durant l'hivern i 20 en la primavera, no acceptant compromís pera la temporada de Quaresma. Sol·licitava la subvenció de 3,072 pessetes per representació i ofereia posar en escena les següents òperes: *Parsifal*, de Wagner; *Figlia di Re*;

Isabeau; *Elektra*, de Strauss; *I gioielli della Madonna*, de Wolf Ferrari; *Roma*, de Massenet. *Arianna e Barbe bleu*, de Dukas; *Joan el Terrible*, de Rimski Korsakow; *La Fanciulla dei West*, de Puccini, i *Rienzi*, de Wagner.

Comptava amb la cooperació, entre altres cèlebres artistes, de les senyores Mazzoleni, Burzio, Bonnisegna, Farnetti, Cervi-Caroli, Bau Bonaplata, De Hidalgo, Lipkoska, Paveta, Garibaldi, Hotkowska i Guerrini i senyors Bonci, Rousseliere, Ferrari, Viñas, Battistini, Stracciari, San Marco, Titta Rufo, Mansueto, D'Angelis i Chaliapine.

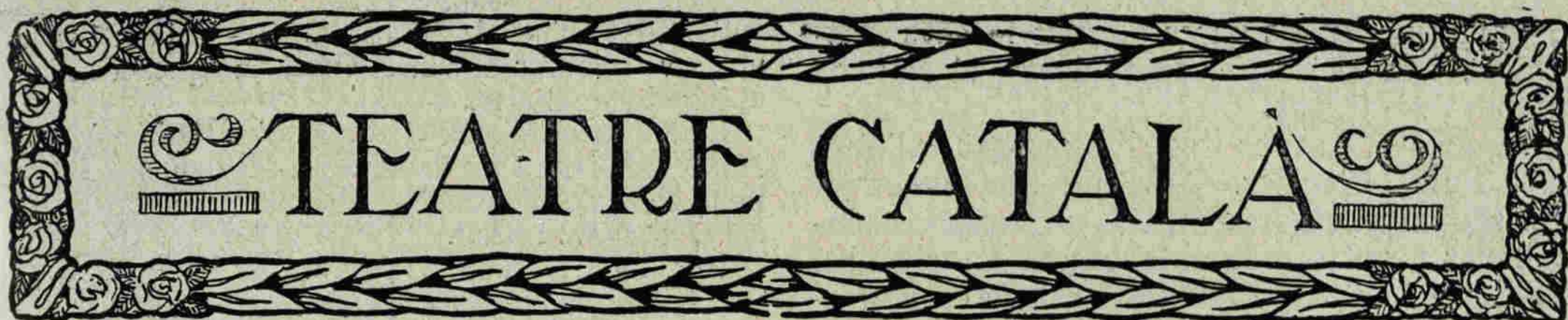
En la tercera de les proposicions, Carles Mestre i Calvet ofería, per una subvenció de 195.000 pessetes, donar 60 funcions de nit durant la temporada d'hivern i 25 en la de primavera, funcions els dies de festa a la tarda, i dugues *matinées* de gran gala, amb etiqueta obligada.

Se comprometia a portar, aquest hivern, quatre eminències de l'art líric i dugues o tres durant la primavera, citant els noms de la senyora Cagliardi, Storchio, Barrientos, Paretto i Gay i del senyors Anselmi, Barsi, Bonci, Constantino, Battistini, San Marco, Titta Rufo, Chaliapine i D'Angelis.

S'obligava a estrenar sis òperes noves durant els cinc anys, escullides entre les següents: *Parsifal* i *Rienzi*, de Wagner; *Dimoni*, de Rubinstein; *Don Quijote*, de Massenet; *El cavaller de la rosa*, de Strauss; *Isabeau*, de Mascagni; *Figlia di Re*, d'Humperdink; *La fanciulla dei West*, de Puccini; *Flauto magico*, de Mozart; *Ariane* i *Roma*, de Massenet, i represa de *Don Joan*, de Mozart.

Oferia, además, donar 20 representacions d'opereta francesa o balls de gran espectacle si s'augmentava la subvenció amb 20.000 pessetes, i sense aquest augment, donar representacions de les companyies dramàtiques estrangeres, fóra de les temporades d'òpera.

L'acord de la Junta recaigué a favor de la primera de les tres proposicions presentades, per lo que felicitem als senyors Volpini, Guarner i Castillo, tot desitjant que realitzin al peu de la lletra les seves ofrenes.

BARCELONA

TEATRES

Principal. — Amb assistència de molt més públic que'l dia de la primera sessió, el dissabte passat se celebrà la segona del cicle *El geni de la Comedia*, tant bellament dut a la realització pel talent de l'Adrià Gual.

En aquesta segona sessió l'eminent autor de *La fi d'en Tomás Reinald* ens parla dels llatins, del teatre a l'Edat Mitjana i de l'aubada del Renaixement.

En Gual no s'hi deté massa amb els llatins, i ens fa presentar desseguida per en Giménez, que interpreta el bufó, la ronda d'histrions, el jotglar, el trovador, el contrafacedor, la Mort, el pagès i el rei.

En aquesta escena, que no lluí tot lo que devia per defecte de l'interpretació dels actors, s'hi enclou la *Dança de la mort*, del rabí Sem-Tob, que cridà fortament l'atenció.

Els personatges d'aquest episodi ens fan anar pels diversos camins aont en Gual vol conduir-nos, i ara'ns trobem en un jardí pintat amb la mestria d'en Moragas i l'Alarma, ara en un bosc de l'Urgellès, després en una plaça mitgeval d'en Moragas i l'Alarma, que, per lo poc que's vegé, — la cortina fou tirada abans d'hora — deu ésser esplèndida, i, per últim, en un jardí provençal, ple d'ambient i caràcter, pintat pels mateixos.

A la tercera part ens trobem a l'aubada del Renaixement, — del 1500 al 1670. — En Gual torna a parlar-nos, evocant la figura d'Arlequí, i Arlequí fa sa presentació, encarnat per en Giménez, en ple *Jardí de les Comedies*.

En Gual i Arlequí parlen de la família del darrer, qui's complau en presentar-la al conferenciant. I davant nostre desfilen Polichinella, Pierrot, Colombina, Isabel·la, Matamoros, Eulalia, el doctor Pantalon, Tartaglià, etc.

Escenes hermoses de composició que passen davant una decoració dels senyors Brunet i Pous, ben pobre de color i de propietat. Arlequí va presentant als seus parents, que són tots els personatges amb qui ja de tants anys hem fet coneixença i amistat.

I quan la presentació s'ha fet baixa la cortina, pera alçar-se novament pocs minuts després. Cobrint la tela del fons s'hi ha col·locat un teló, davant del qual s'hi va a representar la novíssima farça d'*Arlequí vividor*, farça plena de caràcter, d'ingenuïtat i de sabor d'època, que encertadament juguen totes les figures presentades.

La representació d'*Arlequí vividor* es lo que

més agradablement impressiona al públic, qui celebrà l'exactitut de la reproducció i l'aplaudí llargament al final, obligant an en Gual a sortir a saludar una infinitat de vegades.

Ahir devia celebrar-se la tercera sessió, que s'ha degut aplaçar, a fi d'assajar millor les obres que deuen representar-s'hi.

Han fet be, car no's comprèn que en un teatre com el Principal de Barcelona se posin en escena les obres amb una tant deficiente interpretació com la que ha cabut an aquests fragments que van inclosos en *El geni de la Comedia*, i que han estat lo únic que hauria deslluït les festes, a no ésser l'importància de l'espectacle en sí, prou forçut pera triomfar damunt tota inconveniència.

Teatre de Catalunya. — *Desamor*, drama en dos actes d'en Puig i Ferrer, es un altre acert del celebrat autor de *La dama enamorada*. Sense que tingui la força de *El gran Aleix*, car el drama comença per desenrotllar-se en ambient i gent ciutadana, bona gent barcelonina que no pot tenir en la seva ànima la força de passions dels caràcters d'aquesta obra darrerament esmentada.

L'acció de *Desamor* es senzilla. Una família que a força de treballs del cap de casa ha pogut arribar a reunir un capitalet. Un jove rebel, parent d'aquesta família, qui s'hostatja a la casa perquè la Delfina, la seva cosina, ànima senzilla i humil, plena de resignació, s'ha compadit d'ell i l'ha fet treure malalt de l'hospital, pera dur-lo sota'l sostre de la seva llar, aont el cuida amorosa i enamorada, vençant la renúncia dels seus pares, qui no perdonen al nebot la seva vida aventurera.

Però Guillemí, el jove malalt, quan està bo se troba extrany entre aquelles parets tant tristes i desolades. El seu temperament necessita espai, i món, i ànimes resoltes com la seva pera viure. I estimant a la seva cosina, a qui compadeix, se sent atret per la bellesa del cos de la Raquel, la minyona de la casa, esplèndida i fresca, qui besa plena de foc i abraça delitosa.

Guillemí i la Raquel projecten la seva fugida en el moment que un germà de la Delfina ha fugit de casa emportant-se'n amb ell els estalvis del seu pare. La Raquel es inculpada, de primer anduvi. Mes ella's presenta, donant una carta que'l fugitiu ha deixat, confessant el seu robo. I mentres el pare cau abatut, plorant l'infidelitat del fill, aconsolat per la veu de la filla i l'esposa, en Guillemí i la Raquel emprenen la fugida cap a la realització dels seus desitjos, plens de vida i d'amor.

I allà queden els pares plorant la seva desgràcia, i la Delfina el doble dolor, el seu cor senzill fet a troços.

Aquest es, a grans trets, l'argument de l'obra d'en Puig i Ferrer. Com en tot lo que es fill del seu nirvi vigorós, hi ha en *Desamor* pinzelladas fermes, moments de tota emoció i infinites belleses de diàleg. Mereixen esmentar-se l'escena entre Delfina i Guillemí a l'acte primer, i la de l'acte segon entre Guillemí i Raquel, entre moltes altres.

L'obra tingué força èxit, i l'autor fou cridat a escena a l'acabar-se cada un dels actes.

L'interpretació fou notable per part de la senyoreta Fremont i de la senyora Baró. La primera lluí la seva bellesa i el seu art exquisit en la figura de la «Raquel», i la segona posà tota la seva ànima d'artista en la figura de «Delfina»; la senyoreta Roldán, en un paper que se li confià a darrera hora, hi estigué força discreta. El senyor Borràs molt just de tipus i d'expressió; els senyors Tor i Blanca força en caràcter, i en Bardem discret, com sempre.

— Pera avui hi ha anunciada en aquest teatre l'estrena de *Dissabte de Gloria*, comedia en un acte d'en Manuel Folch i Torres.

SOCIETATS PARTICULARS

ESQUERRA DE L'ENSANXE (Aribau, 21).— Amb motiu de celebrar-se el segon aniversari de la fundació d'aquesta entitat, assistirem a l'extraordinària funció que celebraren. L'obra escullida fou l'aplaudida producció d'en Rusiñol i en Gregori Martínez Sierra *Aucells de pas*.

L'interpretació, en conjunt, fou notable, car tots els que hi prenién part estaven ben segurs del seu paper. Molt be les senyores Baró (A.) i la senyoreta Riera, que detallaren admirablement els papers de «Celia» i «Lina», respectivament, aixís com la senyora Borralleras, que no s'apartà mai del tipus de la «Leonor», essent molt ben secundades pels senyors Vilar (E.) en el «Puc», i Vilar (Ll.), que feu una creació de l'«Antonet». Els demés arrodoniren el conjunt.

Pera'l diumenge estava anunciada una vetllada literaria-musical a benefici de la Federació Femenina contra la Tuberculosi.

Per causes poderoses no poguerem assistir-hi.

LA FAMÍLIA CATALANA. — Per haver mort un soci d'aquesta entitat va suspendre-s la representació de *La reina jove*, que estava anunciada. Se donarà la setmana entrant.

SOCIETAT CLARÍS. — L'obra darrerament representada fou *El pati blau*, que obtingué una interpretació correcta.

El senyor Figuerola, en el «Jacinto», tingué moments ensopegats, com aixís mateix el senyor Carrasco en el «Don José», qui si hagués detallat més l'accent americà hauria brillat més. El senyor Ferrés, en el «Senyor Metge», va estar-hi força be.

Molt be també les senyores Arasa, Fortuny, Gil i Ferré.

Per fi de festa's representà la farça d'en Giol *Comedia de Comedies*, de la qual direm que si s'haguessin caracteritzat més els tipus, tal com marca l'obra, hauria resultat més. El senyor Ventura, en el «Don Ignacio», be. Els demés, fluixos. La decoració nova, de l'Alonso i Castanyé, de molt efecte, encara que amb certes deficiències.

SOCIETAT «LA BENÉFICA». — El dia 18 a la vetlla va celebrar el seu benefici en aquesta entitat el jove Joan Alonso.

L'obra escullida fou el drama d'en Guimerà *Maria Rosa*, i fora de la senyora Hostau, no val la pena de parlar de ningú. El beneficiat, en el «Marsal», discret... i prou.

Per fi de festa *Amb dòna... tots contents*, obra que no poguerem veure perquè's començava a un quart de tres.

UNIO FAMILIAR. — L'elenc artístic d'aquesta societat, dirigit pel senyor Sisquella, posà en escena el passat diumenge dues sarsueles castellanes, de qual execució més val no parlar-ne.

Es sensible que un bon aficionat com el senyor Sisquella's dediqui a fer obres castellanes, en les quals tots ells hi estan desencaixats, i deixi de banda les obres de la terra, aont ha demostrat que sab distingir-s'hi.

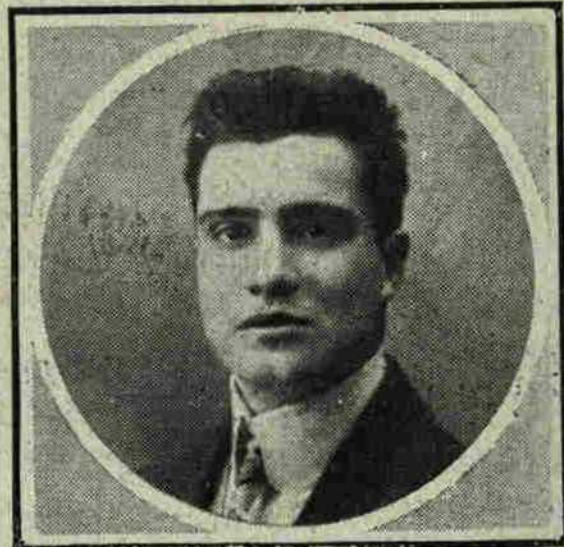
Sant Gervasi

ATENEU. — De grandios aconeixement pot calificar-se la funció que'l passat diumenge tingué lloc en aquesta societat.

El programa era escullidíssim. El drama en tres actes *Papà ministre* i la vistosa marina en un acte *Sirena*.

En Capafons, en el protagonista del drama, estigué felicíssim, escoltant xardorosos aplaudiments, que compartí amb la senyora Nogaret pel seu treball pulcre i just. En Sala, del tot encaixat, donant gran relleu al personatge i alcançant molts aplaudiments. En Clariana encarnà a meravella el seu tipus, per lo qual fou elogiat. Molt be en Vilaplana, demostrant haver estudiat amb *amore*. En Castells, be, treient tot el partit possible del seu paper.

A *Sirena* li tocà també una perfecta interpretació, sobressortint en Clariana i la senyora Nogaret, ajudats pels senyors Sala, Castells, Gras i nen Tomàs.

J. Sala

Sant Andreu

CASINO ANDREUENC. — La tarda del passat diumenge's representà en aquesta societat, després d'una obra castellana, el drama en un acte de l'Aler *El bandoler*, del qual tregueren un bon partit el director senyor Pons i la senyoreta Bofarull, ajudant al conjunt de l'obra el reste de la companyia.

Seguidament se posà en escena la comedia en un acte del mateix autor *Un home de bé*, que divertí a la concurrència, que sortí satisfeta.

No podria aquesta companyia donar-nos sovint produccions catalanes? Creiem que fora millor per ells i plauria més al públic.

DE FORA

Arenys de Munt

CENTRE DEMOCRATIC. — El quadro d'aficionats d'aquesta societat, que dirigeix el senyor Miranda, amb la cooperació de la primera actriu senyora Remei Gil, estrenà el diumenge dia 19 del

corrent el drama original d'en Josep Miranda *Somni de vida*, essent la funció a benefici del soci malalt en Joan Mora Vila.

L'argument de l'obra es el següent: Un marit entregat al joc i a la luxúria causa l'infelicitat de sa esposa i fill; mes un dia, reconeixent son mal procedir, resol fermament canviar de vida i dedicar-se per complert a sa família. A poc reb la visita d'un company, a qui manifesta son lloable propòsit, i l'amic li recorda l'amor d'una dona que s'entregarà a un altre si ell l'abandona. Ferit per la gelosia i tement que sa retirada del vici sigui atribuïda a covardia, retorna amb sos companys, i després d'una nit de disbauxa es portat ubriac a son domicili, davant lo qual la muller, aconcellada per son oncle i tutor, l'abandona, emportant-se amb ella el seu fill.

Després de quatre anys de separació, Carles (el marit), veu menaçada sa vida per terrible malaltia, i tormentat pels remordiments, reclama la presència de sa esposa i fill pera obtenir son perdó. L'esposa, malgrat sos desitjos, s'ha vist privada d'ajuntar-se amb son marit, i al tenir noticia del seu estat hi acut amb son fill, arribant a temps pera recullir son últim sospir.

Tal es l'argument de *Somni de vida*.

Tenint en compte que l'autor no ha rebut una educació científica ni literaria, i que sols l'amor i l'entusiasme pel teatre l'han portat a escriure aquest drama, no podem ser exigents al fer-ne la crítica.

L'argument, encara que no sigui nou, no deixa de ser interessant, fent-se recomanable pel fons moral que conté, i donant lloc a escenes que en Miranda ha sabut aprofitar pera commoure fonament el públic, mereixent-se citar les del protagonista amb sa muller en el segon acte, i els finals del primer i tercer.

L'interpretació fou bastant justa per part de tots els que hi prengueren part: senyora Gil, senyors Miranda, Riera, Perramon, Rucarols, Riba i Soler, i nen Rucarols qui digué son paper amb tota correcció.

Explicats l'argument i l'interpretació de l'obra, devem donar la nostra opinió sincera. *Somni de vida*, en general, es un xic pesat per l'excessiva duració d'algunes escenes. Citem la de la mort del protagonista i algunes de «Marta» amb son sogre, amb son oncle i amb el criat, en les quals se repeteixen els mateixos conceptes.

Això i alguna improprietat en el llenguatge demostren que no es l'obra d'un literat, però sí d'un aficionat notable que coneix el teatre i promet coses més acabades.

El públic aplaudí amb entusiasme, cridant a l'autor i obligant-lo a sortir al prosceni repetides vegades.

La festa acabà amb la representació del monòleg *Abandonat!*, molt ben dit pel nen Rucarols, i la comedia *Tal hi va qui no s'ho creu*, en l'execució de la qual s'hi lluien la senyora Gil i els senyors Riera, Soler, Gual, Riba i Agell.

Badalona

SALA PICAROL. — Varies entitats badalonines organitzaren, pera'l dia 15 del corrent a la nit, un gran festival a benefici de les famílies de les víctimes i dels que actualment lluiten a Melilla, residents en aquesta ciutat, qual acte va veure's molt concorregut, donant bons resultats. El programa's componia de la comedia en un acte *La planxadora*, i la nova obra del mestre Guimerà *La reina jove*, l'execució de la qual, a càrrec de l'«Estol Artístic» de l'Unió Federal Nacionalista Republicana, sortí bastant arrodonida, veient-se, emperò, algunes escenes de con-

junt un poc mancades de color; distingint-se notablement el senyor Gili en el «Roland», en Mateu en el «Joan Taleia», junt amb els senyors Tugas, Guardia (J.) i Bosc. La senyoreta Vallvé, en la «Reina Alexia», bastant insegura.

El sextet de guitarres i bandurries «Luccia», junt amb el tercet «L'Alba», acompanyat a piano per son mestre i director en Joaquim Riera, varen completar el programa durant els intermedis.

Resultat: una festa altament simpàtica i digna d'elogi, de la qual poden estar satisfets llurs organitzadors.

TEATRE ESPANYOL. — Organitzada pel Centre catalanista «Gent-Nova» va tenir lloc, el dia 19 de l'actual a la tarda, la representació de la gran tragedia en tres actes, original del gran dramaturg català don Angel Guimerà, *Lo fill del rei*. L'execució, a càrrec de la celebrada companyia d'aquesta ciutat, Terradas-Casas, va esser una cosa inesperada. Aquesta difícil obra, en mans d'aficionats, per experts que siguin, es fàcil de caure sovint, mes el nombrós públic allà reunit assistí a l'acte convençut de l'èxit triomfal que obtingueren tots en conjunt. La senyora Mercè Ferrer, justa i expressiva en «Teudia». El senyor Terradas, en el «Bernadot», fet un verdader actor, com sempre. El senyor Boix, en el «Goutrau» incomparable i sobri. El senyor Casas, en «Lionell», un poc insegur, però just. El senyor Clapés, en l'«Aymeric», molt be. Els demés ajudaren a mida de llurs forces a fer un conjunt ple d'harmonia i justesa, com degudament se mereix aquesta obra guimeriana.

Decorat i trajos, apropiats.

La direcció, bona i correcta, premiada amb entusiasmes aplaudiments.

Com a final, representaren la comedia en un acte, d'en Puiggarí, *Un crim sensacional*, molt ben interpretada per la senyora Ferrer i els senyors Clapés i Campmany.

Cervelló

El dijous de la setmana passada, la companyia Riera-Pellicer va representar *La verge boja* i *El llit del capità* a l'Ateneu Cervellonenc.

Pera'l dia de Pasqua, per una companyia de Barcelona, se prepara una representació de *Terra baixa*.

Manresa

Pera'ls dies de Pasqua anuncia el quadro que actúa a l'Ateneu Obrer Manresà l'estrena del drama *El bordet*, i la peça *La sala de rebre*.

— El que actúa a la Joventut Carlista representarà l'aplaudida sarsuela en tres actes *Del municipi al mar*, i el de la Joventut Catòlica em donarà l'estrena del brillant drama *L'Extrany*, degut a la ploma de Mossèn Serapi Ferrer.

Sabadell

SOCIETAT CHORAL «COLON». — El dia 19 se posà en escena *La mare*, com a última de la temporada i en obsequi a l'actor còmic Paco Fainé, que junt amb la senyora Varela són els qui més se distingiren. El senyor Cunillé i senyoreta Davi, admirables, lo mateix que la senyora González. Els senyors Sanllej, Mas, Alavedra, Vidal, Papell, Pujol i Cunillé (J.), uns en papers d'importancia, altres en insignificants, ajudaren al bon conjunt, demostrant tots treballar amb fe i constancia. Es aquesta agrupació una de les que més se distingeixen en la representació d'obres catalanes.

Terrassa

FRATERNITAT REPUBLICANA. — El passat diumenge, 19 del corrent, posaren en escena en aquesta

Marian Font

societat *Terra baixa*, que tingué una bona interpretació, per la companyia d'aficionats que dirigeix en Llorens Alsina, que tragué molt partit del difícil «Manelic», essent molt ben acompanyat per les actrius senyores R. Piqué, T. Gil i M. Gual, i sos companys Verdaguer, Forns, Gallart, Rius,

Bistué i Padrós, que estigué molt ajustat, sostenint el tipus tota l'obra d'una manera acabada i poc vulgar entre aficionats.

Acabà la festa amb la comedia *Els mals esperits*, en la qual s'hi lluien la senyoreta Gil i els senyors Forns, Serra i Rius.

La concurrència, que fou molt nombrosa, sortí molt satisfeta de tant simpàtica festa.

Vic

JOVENTUT ANTONIANA. — Diumenge passat, dia 16, se representà en aquesta societat el drama d'en Pere Boquet, titulat *Com les olives*. En M. Font, en el «Jordi», estigué a l'altura de sempre. Acertats els senyors Esclusa, Vila i Codina en els papers respectius de «L'avi Cisco», «Manel» i «Miquel». Per fi de festa posaren la peça *La nit de Tots-Sants*.

NOTICIES

HA mort en Marcell Menéndez Pelayo, el prestigi més gran i indiscutible de l'Espanya, un dels cervells més clars d'Europa, un amic franc i obert de Catalunya.

A la gloria del seu record, EL TEATRE CATALÀ no pot oferir més que unes ratlles plenes de sentiment i sinceritat. La seva memoria perdurarà eternament en nosaltres com les seves obres perduran eternament a través dels segles i dels mons.

A primers del mes vinent empenirà una *tournee* per Catalunya una companyia dramàtica, dirigida per l'Enric Guitart i composta de diversos artistes del nostre teatre.

SE'ns demana l'inserció del següent solt:

«S'ha format una notable companyia dramàtica pera representar les obres del Gran Guinyol català. Director: Joan Santacana. Repertori: Obres de l'Iglesias, Crehuet, Vallmitjana, Gener, Bonavía, Vilaregut, Oller, Nogueras Oller, Vives, Borrell, germans Corominas, Burgas, Marinelló, Armengol, Manaut i altres.»

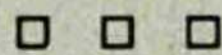
Pera evitar possibles equívocs, nosaltres hem de fer constar que la formació d'aquesta companyia no té res que veure amb la de la qual parlavem en nostre número anterior. Nosaltres ens referíem a una sobre la qual el nostre confrare *El Poble Català* deia lo següent, en un eco publicat el darrer diumenge:

«Un actor nostre vol aprofitar el cansament del públic pel teatre que'n podríem dir normal. Aquest

públic se va interessar, si no en grau superlatiu, amb una curiositat remarcable, pel Teatre Guinyol. Per què no adaptar aquest teatre al català? En Tor, des Eures, ha començat a moure-s. Ell ho farà, si els altres l'auxilien. I ha encarregat traduccions, i als nostres autors, en Rusiñol, l'Iglesias, en Pous, en Crehuet, l'Artís, etc., etc., etc., originals.

EN els dies transcorreguts des de la sortida del nostre número anterior, no s'ha pogut encara encara assegurar res respecte als projectes que hi han pera la temporada teatral de 1912 a 1913.

Sembla que'l Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans estava en tractes pera actuar al Romea, però a darrera hora ens diuen que no s'ha arribat a un acord. Ara diu que's fan passos pera aconseguirne un altre dels del centre. Si aquest també falla, el Sindicat, en cas de fer temporada, aniria al Paral·lel.

CORRESPONDENCIA LITERARIA

Senyors J. M., J. P., E. B., F. P., J. C., E. A., A. A., F. S., P. F. i R. V.: Acceptats els seus serveis. Gracies.—J. O.: No'ns convé. Vostè mateix ja ho pot comprendre. —A. R. J.: Gracies pels seus elogis.—M. S.: Se li contestarà particularment.—A. N.: Mirarem si pot aprofitar-se quelcom. —J. S. E.: *E pur si muove*. —J. R.: Passi per l'Administració.—M. A.: Estem de versos, que no podem donar un pas. I tots dolents, cregui-m.—E. V.: El seu article revela bones condicions, però no es just. Les equivocacions que s'hagin pogut sofrir no han pas d'atribuir-se a mala fe, sinó tot lo contrari. Inexperiencia potser sí que n'hi ha hagut, però de totes les coses s'ha de passar l'aprenentatge...

: Modes de
J. Martell
i M. Grau

Bruc, 56, 2.ª, 2.^a

: Barcelona :

MOBLES

P. REIG I FILL

PASSEIG DE GRACIA, 27.

: TALLERS: UNIVERSITAT, 21 :
I ARGÜELLES (DIAGONAL), 512 BIS

BARCELONA

FOTOGRAFAT

CASA FUNDADA EN L'ANY 1876

PRIMERA D'ESPANYA

A. JOARIZTI. S.^c

CONSELL DE CENT 289

BARCELONA

Papers pintats
:: pera habitacions ::

: GLACIER :
pera cristalls

i decoracions
: de vidres :

E. Bertrán

: Cardenal
Casañas, 11

Barcelona

J. MANETES

Fotògraf d'EL TEATRE CATALÁ

TREBALLS DE TOTA MENA

Ronda de Sant Antoni, núm. 46

IMPORTANT

Junt amb aquest número repartim als nostres afavoridors 16 pàgines de folletí de **Don Gonzalo o l'orgull del gec**, obra que acabarem la setmana entrant, i 16 pàgines (el número vinent repartirem les altres 16 que manquen pera fer la pau amb els nostres afavoridors), de

El gran Aleix

d'en Joan Puig i Ferrer, l'èxit del qual ha estat unànim, fent tota la Premsa justícia als mèrits del seu eminent autor.

El gran Aleix

es la primera obra inèdita que's publicarà en el nostre folletí, i no's podrà negar acert a la nostra elecció.

Seguirà an aquesta una altra obra d'èxit paral·lel, i també d'actualitat:

El fill de Crist

tragedia original de l'Ambrosi Carrión, acabada d'estrenar al teatre Principal per la Marguerida Xirgu i l'Enric Giménez.

El fill de Crist

ha estat l'obra catalana original que més justa acceptació ha tingut de la Premsa i del públic entre les estrenades al Principal aquesta temporada.

I després d'aquestes obres, ne començarem una altra, també de palpitant actualitat:

Desamor

drama en dos actes de l'autor d'El gran Aleix, que's representa actualment, amb força aplaudiments, al Teatre de Catalunya.